

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม*

อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์¹

จารุวรรณ สกุลคู² สุชาดา สุธรรมรักษ์³ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ใน 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต ซึ่งมีกระบวนการวิจัย 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลักของคุณภาพการจัดการศึกษา และขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 5 ท่าน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2555 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร้อยละ 82.00 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม มี 3 องค์ประกอบคุณภาพ 9 ตัวบ่งชี้หลัก 171 ตัวบ่งชี้ย่อย ซึ่งองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มี 5 ตัวบ่งชี้หลัก ประกอบด้วย คุณภาพของอาจารย์ 23 ตัว นิสิตนักศึกษา 18 ตัว ผู้บริหารหลักสูตร 12 ตัว หลักสูตร 19 ตัว และทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ 42 ตัว องค์ประกอบด้านกระบวนการ มี 2 ตัวบ่งชี้หลัก ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนรู้ 17 ตัว และการบริหารจัดการ 15 ตัว และองค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้หลัก ประกอบด้วย คุณภาพของบัณฑิต 18 ตัว และคุณภาพของปริญญานิพนธ์ 7 ตัว

2. ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ทั้ง 9 ตัวบ่งชี้หลัก 171 ตัวบ่งชี้ย่อย พบว่า ตัวบ่งชี้ จำนวน 170 ตัว คิดเป็นร้อยละ 99.41 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01 ยกเว้น 1 ตัวคือ การมีระบบการให้บริการ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ ซึ่งอยู่ในตัวบ่งชี้คุณภาพของทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับที่ไม่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้, คุณภาพการจัดการศึกษา, ศิลปวัฒนธรรม

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาคณะคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2556

¹ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาคณะคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์, สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

⁴ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

The Development of Educational Quality Management Indicators in Doctoral Degree Programme in Arts and Culture *

*Ampawan Visavateeranon*¹

*Jaruwan Skulkho*² *Suchada Suthummaraksa*³ *Chakrit Noranitipadungkarn*⁴

Abstract

The purpose of this research was to develop three components of educational management quality indicators in doctoral degree programme in Arts and Culture. There were two steps in the development of the indicators: (1) determining components and principal educational management quality indicators, and (2) examining sub indicators. The sample consisted of 5 external experts, and 82% of curriculum committees and university students who were enrolled in the doctoral degree programme in Arts and Culture at Srinakharinwirot University, Khon Kaen University, and Mahasarakham University during the academic year of 2012. The research instruments were interview forms and questionnaires. The statistical analysis were of frequency, percentages, means, standard deviations, and a one sample t- test with the determined criterion. The research findings were as follows:

1. The educational management quality indicators in doctoral degree programme in Arts and Culture consisted of 3 components, 9 principal indicators, and 171 sub-indicators as follows: The input component which consisted of 5 principal indicators and 114 sub indicators, covering 23 lecturer quality, 18 university students quality, 12 curriculum committee quality, 9 curriculum quality, and 42 supportive learning resources quality. The process component consisted of 2 principal indicators and 32 sub indicators, covering 17 process of learning management quality, and 15 administrative management quality. The output component consisted of 2 principal indicators and 25 sub indicators, covering 18 doctoral graduate characteristics quality, and 7 theses quality.

2. There were 170 out of 171 sub-indicators (equivalent to 99.41%) that were more appropriate and higher than the criteria. The service system and suggestion related equipment usage as part of supportive learning resources quality indicator was appropriate but not higher than the criteria.

Keywords: Indicator, Educational quality management, Arts and Culture

* Research Article from thesis for the Doctor of Education Degree, Higher Education Program, Srinakharinwirot University, Thailand, 2013.

¹ Student in Doctor of Education Degree, Higher Education Program, Srinakharinwirot University.

² Lecturer, Division of Higher Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University (Thesis Advisor)

³ Assistance Professor, Division of Higher Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University (Thesis Advisor)

⁴ Emeritus Professor, National Institute of Development Administration (Thesis Advisor)

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ วังท่าพระ เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2509 ความตอนหนึ่งคือ “... การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นการศึกษาที่สำคัญและควรจะดำเนินควบคู่กัน ไปด้วยกับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เพราะความเจริญของบุคคล ตลอดจนถึงความเจริญของประเทศ มีทั้งทางวัตถุและจิตใจ ความเจริญทั้งสองทางนี้จะต้องมีประกอบกันเกื้อกูลและส่งเสริมกัน...” (พระบรมราโชวาท ด้านศิลปวัฒนธรรม, 2509, ออนไลน์) ซึ่งวิรุณ ตั้งเจริญ (2552, น. 13, 114) ให้ความหมายของศิลปวัฒนธรรม คือวัฒนธรรมเชิงศิลปะที่ให้ความสำคัญกับศิลปะโดยมีวัฒนธรรมบูรณาการร่วมอยู่หรือมีวัฒนธรรมเป็นพลังขับเคลื่อน ศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตและสำนึกในคุณค่าที่สัมพันธ์กับมานุษยวิทยาและสังคมวิทยาและนอกจากนี้ประเวศ วะสี (2555, น. 10) ได้ให้ความเห็นว่าการปฏิรูปการศึกษา ยังไม่ประสบผลสำเร็จ มีสาเหตุประการหนึ่งคือ การศึกษาที่ยังไม่ได้เริ่มเรียนรู้ชีวิตจริงจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเราจนกลายเป็นวัฒนธรรม ทำให้ขาดมุมมองจากแนวทางวัฒนธรรมของตนเอง ดังนั้น การศึกษาศิลปวัฒนธรรม การตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงาม มีสุนทรียะทางศิลปะและดนตรี จึงเป็นการศึกษาที่สำคัญ ส่งผลต่อการพัฒนาคนและประเทศให้เกิดความเจริญอกงาม มีคุณภาพ หล่อหลอมจิตใจของคนในชาติให้มีความอ่อนโยน สร้างค่านิยมให้คนในชาติเกิดความสามัคคีกลมเกลียวกัน เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามของชาติต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2541, น. 8)

การจัดการศึกษาทางศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา มีรูปแบบต่าง ๆ อาทิ รายวิชาพื้นฐาน วิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี จนกระทั่งปัจจุบัน มีการจัดการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งระดับปริญญาโท และมีหลักสูตรเฉพาะทางสาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ระดับปริญญาเอก ซึ่งการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม พบว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่จัดการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย เมื่อพุทธศักราช 2549 ต่อมามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดการศึกษาหลักสูตรปรัชญาคุษวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยศิลปะและวัฒนธรรม เมื่อพุทธศักราช 2552 และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดการศึกษาหลักสูตรปรัชญาคุษวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยทางศิลปกรรมศาสตร์ เมื่อพุทธศักราช 2553 หลักสูตรทั้งสามหลักสูตร ต่างมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความชำนาญและสร้างผลงานวิจัยทางศิลปวัฒนธรรมที่บูรณาการกับสาขาอื่นๆ ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ อันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน การพัฒนาหลักสูตรนี้ ถือเป็นจัดการศึกษาที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ที่ 1 ของแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ 2550-2559 ในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ หลักสูตรทางศิลปะและวิจัย (กระทรวงวัฒนธรรม, 2552, น. 64)

อย่างไรก็ดี จากการที่สถาบันอุดมศึกษาทั้งสามแห่ง ได้จัดการศึกษาและผลิตคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมมา 2 รุ่น การประเมินคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมาเป็นการประเมินคุณภาพที่เป็นภาพรวมที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นั่นคือการประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ และการประเมินคุณภาพของคณาจารย์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ยังไม่ครอบคลุมการประเมินให้ครบทุกมิติของระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับคุณลักษณะเฉพาะของหลักสูตร สิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นต่อการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมซึ่งเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544, น. 56) กล่าวว่า การมีดัชนีชี้วัดจริงๆ เป็นการสร้างมาตรฐานรวมที่เป็นที่ยอมรับและมาตรฐานที่แยกเป็นรายสาขาวิชาที่เฉพาะเจาะจง เพื่อกระตุ้นให้มหาวิทยาลัยสามารถก้าวสู่ความเป็นสากล และเป็นไปตามระบบสอดคล้องกับสิ่งที่รัฐบาลดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม และสอดคล้องกับ พินิจสุดา สิริธรรมศรี (2552, น. 140) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี พบว่า การพัฒนาเกณฑ์ และตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับคือการพัฒนาการศึกษาไทยในระยะเร่งด่วน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณและวิชาการ เพื่อเอื้ออำนวยให้การศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ใน 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านป้อนเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับแนวคิดคุณภาพของคนและสังคมศิลปวัฒนธรรม การจัดการศึกษาระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรฐานการอุดมศึกษา การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้การนิยามเชิงทฤษฎีระบบ ประกอบกับการใช้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อนำมาพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่มีขั้นตอนการพัฒนา 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลักของคุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม

แหล่งข้อมูล ในการกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้หลัก และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มีวุฒิการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องศิลปะและวัฒนธรรม หรือสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ทางการวิจัยหรือทำการสอนระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเอกที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม หรือสังคมศาสตร์ หรือ มนุษยศาสตร์ และมีความเชี่ยวชาญหรือเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ หรือนานาชาติทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม หรือได้รับยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่มีข้อความปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบคุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ซึ่งองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้คุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของนิสิตนักศึกษา คุณภาพของผู้บริหารหลักสูตร คุณภาพของหลักสูตร และคุณภาพของทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของการบริหารจัดการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้คุณภาพของคณาจารย์บัณฑิต และคุณภาพของปริญญาบัณฑิต 2) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมของตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตร จำนวน 9 ตัวบ่งชี้หลัก 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อหาความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ทั้ง 9 ด้าน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 5 คน เป็นการนัดหมายและกำหนดเวลาล่วงหน้ากับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อหาความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาทั้ง 9 ด้าน ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และนักรับแบบสอบถามกับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ทั้ง 5 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และนิสิตนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง โดยนัดหมายกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยตรงในการส่งแบบสอบถาม ส่วนนิสิตนักศึกษาส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ด้วยการทดสอบที (dependent sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ร้อยละ 27 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 27 ของกลุ่มต่ำ (Field, 2005, p. 288-294) เลือกตัวบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาเป็นข้อคำถามเพื่อสำรวจวิจัย ได้ทั้งหมด 171 ตัว จาก 182 ตัว คิดเป็นร้อยละ 93.95 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1961, p. 161) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .985 หากแยกรายตัวบ่งชี้หลัก ค่าความเชื่อมั่นด้านคุณภาพของอาจารย์ เท่ากับ .945 ด้านคุณภาพของนิสิตนักศึกษา เท่ากับ .902 ด้านคุณภาพของผู้บริหารหลักสูตร เท่ากับ .937 ด้านคุณภาพของหลักสูตร เท่ากับ .890 ด้านคุณภาพของทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ เท่ากับ .981 ด้านคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ .931 ด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ เท่ากับ .936 ด้านคุณภาพของคณาจารย์ เท่ากับ .926 และด้านคุณภาพของปริญญานิพนธ์ เท่ากับ .908

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ "ความถี่" (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยการทดสอบที (one sample t-test) กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3.50 ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (3.50)

องค์ประกอบของตัวบ่งชี้	n = 82		ความเหมาะสม	t	ความหมาย
	Mean	S.D.			
องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า					
อาจารย์	4.32	.41	มาก	18.320**	สูงกว่าเกณฑ์
นิสิตนักศึกษา	4.46	.37	มาก	23.739**	สูงกว่าเกณฑ์
ผู้บริหารหลักสูตร	4.55	.43	มากที่สุด	21.883**	สูงกว่าเกณฑ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของตัวบ่งชี้	n = 82		ความ	t	ความหมาย
	Mean	S.D.	เหมาะสม		
องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า(ต่อ)					
หลักสูตร	4.53	.34	มากที่สุด	27.663**	สูงกว่าเกณฑ์
ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้	4.05	.58	มาก	8.653**	สูงกว่าเกณฑ์
องค์ประกอบด้านกระบวนการ					
กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.45	.41	มาก	21.051**	สูงกว่าเกณฑ์
การบริหารจัดการ	4.40	.44	มาก	18.280**	สูงกว่าเกณฑ์
องค์ประกอบด้านผลผลิต					
คุณภาพของคณาจารย์	4.40	.43	มาก	19.060**	สูงกว่าเกณฑ์
คุณภาพของปริญญานิพนธ์	4.39	.53	มาก	16.522**	สูงกว่าเกณฑ์

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาระดับคณาจารย์ระดับคณาจารย์ สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม 3 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้หลัก 171 ตัวบ่งชี้ย่อย พบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มี 5 ตัวบ่งชี้หลัก คือ ตัวบ่งชี้คุณภาพของอาจารย์ 23 ตัว ประกอบด้วย การสรรหาและคัดเลือกอาจารย์ 11 ตัว ภาระงานของอาจารย์ 4 ตัว การพัฒนาอาจารย์ 4 ตัว และการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ 4 ตัว ตัวบ่งชี้คุณภาพของนิสิตนักศึกษา 18 ตัว ประกอบด้วย การคัดเลือกนิสิตนักศึกษา 5 ตัว การพัฒนานิสิตนักศึกษา 6 ตัว และการประเมินผลนิสิตนักศึกษา 7 ตัว ตัวบ่งชี้คุณภาพของผู้บริหารหลักสูตร 12 ตัว ตัวบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตร 19 ตัว ประกอบด้วย คุณลักษณะของหลักสูตร 13 ตัว และการพัฒนาและประเมินหลักสูตร 6 ตัว ตัวบ่งชี้คุณภาพของทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ 42 ตัว ประกอบด้วย ห้องสมุด 17 ตัว แหล่งการเรียนรู้ 9 ตัว สื่อวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา 8 ตัว และงบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้ 8 ตัว ส่วนองค์ประกอบด้านกระบวนการ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ 17 ตัว ประกอบด้วย การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 5 ตัว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 9 ตัว และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3 ตัว ตัวบ่งชี้คุณภาพของการบริหารจัดการ 15 ตัว และองค์ประกอบด้านผลผลิต มี 2 ตัวบ่งชี้หลัก คือตัวบ่งชี้คุณภาพของคณาจารย์ 18 ตัว ประกอบด้วย คุณลักษณะเชิงวิชาการและวิชาชีพ 10 ตัว และคุณลักษณะทางสังคม 8 ตัว และตัวบ่งชี้คุณภาพของปริญญานิพนธ์ 7 ตัว

2. ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปันจัต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 จำนวน 170 ตัวบ่งชี้ จาก 171 ตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 99.41

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการกำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปันจัต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ใน 3 องค์ประกอบ 9 ตัวบ่งชี้หลัก 170 ตัวบ่งชี้ย่อย ถือเป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมแนวการจัดการศึกษาทั้งผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การจัดการดำเนินการด้านบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผล ตามหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 25-33) อีกทั้งยังเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ทั้ง 7 ด้าน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : ออนไลน์) และสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ที่ให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นหลักคือ การบริหารหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย การสนับสนุนและให้คำแนะนำนักศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2548, ออนไลน์)

2. ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปันจัต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมทั้ง 9 ตัวบ่งชี้หลัก 170 ตัวบ่งชี้ย่อย คิดเป็นร้อยละ 99.41 ที่เหมาะสมอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปันจัต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามแนวคิดการพัฒนาด้านวิชาการนิยามเชิงทฤษฎีระบบของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2551, น. 7) โดยผู้กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารจัดการหลักสูตรคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและนิสิตนักศึกษา เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การจัดการศึกษา หากอนุমানตามงานวิจัยของของกฤษฎณา สุขบุญยาสัตติย์ และคณะ (Sukboonyasatit, Kritsana; and etc. 2011, abstract) ที่ศึกษาการพัฒนาดัชนีตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงและผู้ประเมินคุณภาพที่อยู่ในกลุ่มที่ได้คะแนนสูง กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมายได้ชัดเจน จึงเชื่อได้ว่าตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปันจัต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ที่พัฒนาขึ้นเกือบทั้งหมดนั้น เป็น ไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป็นไปตามหลักการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดให้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพคือ ปัจจัย

นำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ และมีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการที่สำคัญคือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากร การเรียนรู้ และนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553, น. 26-27) ยกเว้น 1 ตัวคือ การมีระบบการ ให้บริการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมเพื่อการ จัดการคุณภาพการศึกษาน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิต มากขึ้น บุคคล ทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งเป็นไปตามที่ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ (2555, น. 182) กำหนดให้คุณลักษณะของบัณฑิตตามปรัชญาของกลุ่มเทคโนโลยีนิยมที่เน้น ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานให้เกิดความก้าวหน้า หรือ เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรได้จัดเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรสนับสนุนการเรียนรู้ไว้คอยให้การ สนับสนุนและเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ไว้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว ประกอบกับหลักสูตรได้เตรียมพร้อมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นไว้ให้บริการในห้องเรียนด้วย จึงเป็นเหตุให้การกำหนดตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมไม่สูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด

หากพิจารณาตัวบ่งชี้คุณภาพหลักของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้คุณภาพของผู้บริหารหลักสูตร สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ตัวบ่งชี้คุณภาพของผู้บริหารหลักสูตร พบว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและนิสิตนักศึกษา มีความเห็นด้วยมากที่สุด กับการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพของผู้บริหารหลักสูตร โดยรวม ส่วนตัวบ่งชี้ย่อยที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและนิสิตนักศึกษา มีความเห็นด้วยมากที่สุดกับการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ในตัวบ่งชี้ต่อไปนี้ คือ 1) มีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำที่ มองอนาคตของสังคม ชุมชน ในระดับชาติและนานาชาติ 2) มีความมุ่งมั่นที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชี้แนะหรือเป็นผู้นำสังคมได้ 4) มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการ สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและสถาบัน 5) เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภายนอกในวิชาชีพเดียวกัน 6) มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรม 7) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปกรรม 8) มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการศึกษาและการบริหารวิชาการ 9) มีงานวิจัย/งานสร้างสรรค์เชิงวิชาการที่ เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม และ 10) มีความสามารถบริหารหลักสูตรในรูปของคณะกรรมการ แสดง ว่า การมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ สามารถชี้แนะสังคม สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกให้เป็นที่ ยอมรับ ตลอดจนคุณลักษณะทางวิชาการของผู้บริหารหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะและ วัฒนธรรม ถือเป็นคุณลักษณะการบริหารที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นของผู้บริหารหลักสูตรระดับ คุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม อนุমানได้ตามงานวิจัยของ บาแฮม (Basham, 2010, abstract) ที่ศึกษา

เรื่องอริการบดีในภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารคือ มีความรู้ มีภาวะผู้นำ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และรักษาคำมั่นสัญญา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไมเคิล สจ๊วต และคราฟเซน โก (Michael, Schwartz & Cravcenco, 2000, abstract) ที่ศึกษาเรื่องการประเมินผลผู้นำของสถาบันอุดมศึกษา: ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของคณะกรรมการบริหาร พบว่า ความรู้ ความสามารถในการ โน้มน้าวผู้อื่น ความสามารถในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และภาระหน้าที่ การบริหาร เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลของคณะกรรมการบริหาร ส่วนความสามารถเกี่ยวกับการบริหารในรูปแบบ ของคณะกรรมการ และการมีงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและวัฒนธรรม ถือเป็นสิ่งบ่งชี้ของการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาเมื่ออาชีพที่ว่าด้วยการสร้างพลังสัมฤทธิ์ของกลุ่มทางการบริหาร(synergy) และการบริหารการศึกษาที่มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นั่นคือการเน้นที่ผลงานด้วย (กนก วงศ์ตระหง่าน, 2547, น. 9-10) ในขณะที่คอตเตอร์ (กิตติมา ปรีดีดิลก, 2547, น. 75) กล่าวว่า ผู้บริหารที่เก่งต้องมีคุณลักษณะพิเศษคือ บุคลิกภาพดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีการกระตือรือร้นอยู่เสมอ มีความสามารถหาช่องทางที่ทำให้หน่วยงานประสบผลสำเร็จและมีข่าวสารอยู่เสมอที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรนำตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม จำนวน 170 ตัว ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการประเมินคุณภาพของการจัดการศึกษาของหลักสูตรระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม

2. หน่วยงานที่จะจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ควรนำผลการวิจัยนี้ ไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการทางศิลปวัฒนธรรม ระดับบัณฑิตศึกษา ในภูมิภาคอาเซียน

2. ควรศึกษาวิเคราะห์ค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม ของแต่ละองค์ประกอบของการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กิตติมา ปรีดีดิลก. (2547). ผู้บริหารสากลนิยม : มุมหนึ่งของความคิด. ใน กิตติมา ปรีดีดิลก. *ยุทธศาสตร์ การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพเพื่อแข่งขันในเวทีโลก*. หน้า 73-78. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- กนก วงศ์ตระหนัง. (2547). ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพเพื่อแข่งขันในเวทีโลก. ใน กิตติมา
ปรีดีคิด. *ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพเพื่อแข่งขันในเวทีโลก*. หน้า 1-11. กรุงเทพฯ:
ข้าวฟ่าง.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2550-2559*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบาย
และยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)*
ของกระทรวงศึกษาธิการ “เพื่อวิถีไทย ในประชาคมโลก”. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
_____. (2552). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)*
พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). บทสัมภาษณ์. ใน *เหลียวหลังแลหน้าการอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: อูบโยธิน.
หน้า 45-56. กรุงเทพฯ: เจริญคิดการพิมพ์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2551). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมิน*. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ
“เปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม” วันที่ 29 สิงหาคม 2551. โรงแรมแอมบาสซาเดอร์.
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *มาตรฐานการอุดมศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2555, จาก
http://www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/StdEdu/LawBse/01.pdf.
- ประเวศ วะสี. (2555, 27 กุมภาพันธ์). *หมอบริเวณที่ปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา*. *คมชัดลึก*. หน้า 10.
พระบรมราโชวาท ด้านศิลปวัฒนธรรม. (2509) สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2554, จาก
<http://www.panyathai.or.th/wikifindex.php/>
- พิณสุดา สิริธังศรี. (2552). *รายงานการวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี*. กรุงเทพฯ:
พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2555). *ปรัชญาอุดมศึกษาไทย: แนวทางการผลิตบัณฑิต 5 รูปแบบ*. ใน *วิกฤต*
อุดมศึกษาไทย, ที่มาและที่ไป. ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. หน้า 168-185. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2548). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ*
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2554, จาก
http://www.mua.go.th/users/bhes/Catalog_h/StdEdu/LawBsc/04.PDF.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2552). *วิสัยทัศน์ศิลปวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา*
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553 (ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2553). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- Basham, L. M. (2010). *Presidents as transformational or transactional leaders in higher education*. Doetoral dissertation. Texas: Texas A&M University.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. New York : John Wiley & Sons.
- Cronbach, L. J. (1984). *Essential of psychology and education*. New York: McGraw-Hill.
- Field, A. P. (2005). *Discovering statistics using SPSS*. 2nd ed. London: Thousand Oaks, Calif : Sage.
- Hernon, P.; & Altman, E. (1998). *Assessing service quality : Satisfying the experiences of library customers*. Chicago: American Library Association.
- Kritsana, Sukboonyasatit; and etc. (2011). *Key performance indicators of public universities based on quality assessment criteria in thailand*. Littleton : Clute Institute for Academic Research
- Likert, R. A. (1932, May). Technique for the measurement of attitudes. *Arch Psychological*, 25(140), 1-55.
- Michael, S. O.; Schwartz, M.; & Cravenco, L. (2000). Evaluating higher education leadership : Indicators of trustees' effectiveness. In *The Journal of Educational Management*, 14(3), 107-119.

*****

Repeated published